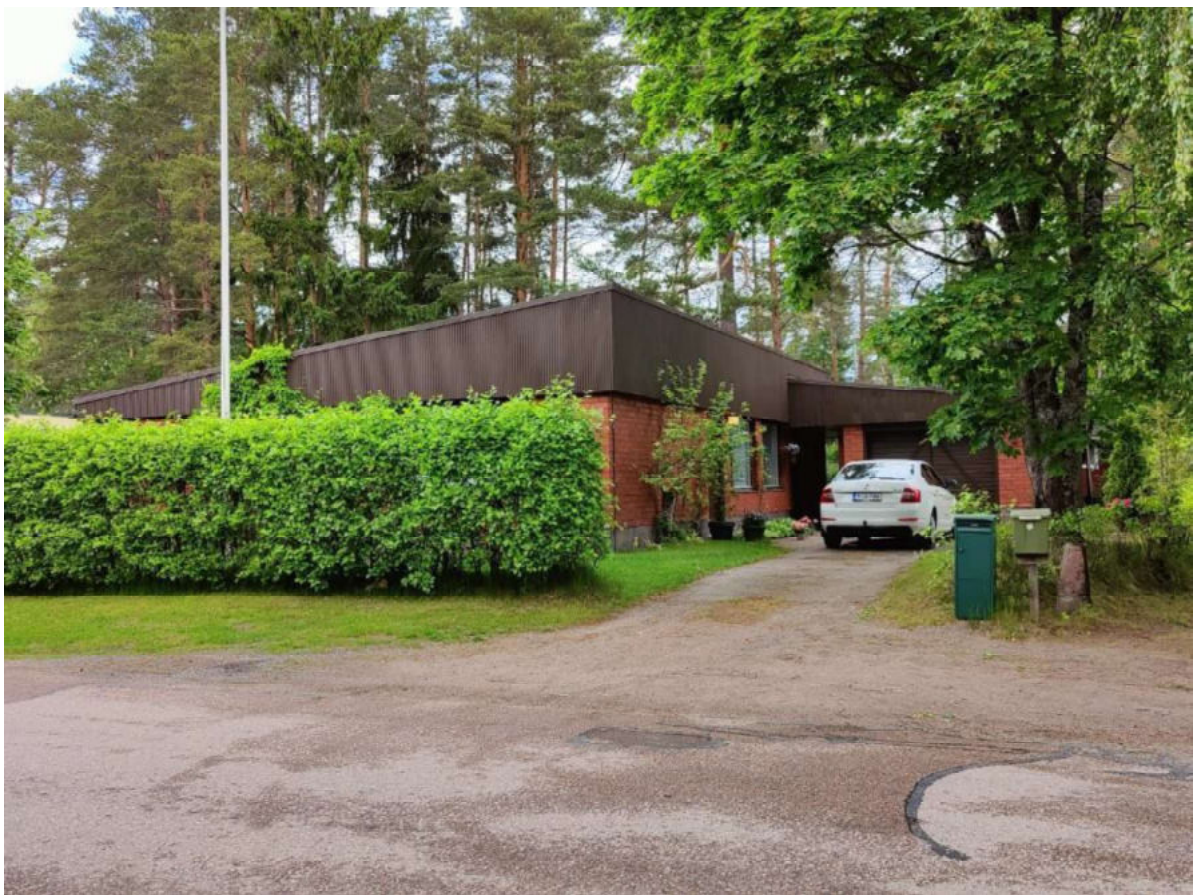

Lumikontie 2–4 sekä Kalarannantie 7–17 ovat vaaleaksi rapattu ja puolitoistakerroksisia.

Hirventie 12–16 ovat alueella erikoisia lapekattoisia matalia omakotitaloja.

4.6 Kärpätien omakotitalot

Alueen itäpuolella kulkeva Lökörentie on vanhojen ilmakuvienv perusteella ollut käytössä jo 1940-luvun alussa. Alueen ensimmäinen asemakaava Siltakylän-Heinlahden rakennussuunnitelma vahvistettiin 30.5.1959. Omakotitaloalue rakentui kuitenkin vasta 1970-luvulla vuosien 1973–1978 aikana.

Hirventien, Lökörentien ja viheralueiden rajaamalle omakotitaloalueelle johtaa alueen halkova siinänsäinen asuntokatu Kärpantie, jonka keskivaiheilla on pieni kääntöpaikka. Asuinrakennukset on rakennettu lähelle katulinjaa siten, että suojaisat oleskelupihat jäävät rakennusten toiselle puolelle.

Kärpätien omakotitalot ovat valmistuneet 1970-luvulla. Matalat ja yksikerroksiset omakotitalot ovat punatiilipintaiset. Rakennuksissa on loiva harjakatto. Ikkunapuitteet ja ovet ovat pääosin ruskeat.

Arvot

Kärpätien omakotitaloalue edustaa tyypillistä 1970-luvun pientalorakentamista. Alue on toteutunut lyhyellä aikavälillä. Loiva kattokulma ja punatiili julkisivumateriaalina tekevät alueesta yhtenäisen. Pienistä muutostöistä huolimatta alue on säilyttänyt alkuperäiset piirteensä hyvin.

*tyypillisuus
edustavuus*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Kärpätien omakotitaloalue edustaa 1970-luvun pientalorakentamista.

4.7 Verkkotien pientalot

Alueen rakennuskaava (korttelit 113–125) vahvistettiin 23.3.1977. Kaavassa ennestään rakentamaton metsäalue osoitettiin omakotitaloalueeksi ja alueen eteläosaan osoitettiin yksi rivitalotontti. Alue on rakentunut rakennuskaavan mukaisesti pääosin 1970-luvun lopulla. Omakotitaloista kaksi on valmistunut 1980-luvulla ja yksi 1990-luvun alussa.

Lökörentien ja Verkkotien varrelle rakentunut alue koostuu 18:sta omakotitaloista sekä alueen eteläosassa olevasta rivitalosta Verkkotie 31. Lökörentien varrelle sijoittuvien omakotitalojen maisema avautuu kohti Kalarantaa. Verkkotie nousee rinteä ylös, josta myös osin avautuu näkymiä rannan suuntaan.

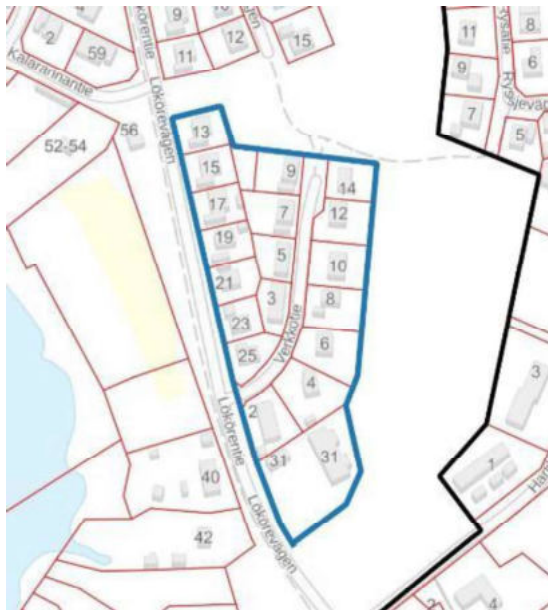
Verkkotien pientalot ovat pääosin Lökörentien varrella yksikerroksisia ja Verkkotien idän puoleisessa rinteessä puolitoistakerroksisia rinneratkaisuja. Julkisivumateriaalina on punatiili ja rakennuksissa on loiva harjakatto. Muutamissa taloissa on julkisivuissa käytetty lautaverhoilua. Yhteneväisessä värimaailmassa toistuvat punaisen ja ruskean sävyt. Alueen eteläosassa on kaksikerroksinen ja lapekattoinen rivitalo Lökörentie 31. Komean rivitalon sisäänvedetyt ja lasikaiteiset parvekkeet avautuvat rannan suuntaan.

Arvot

Verkkotien pientaloalue edustaa 1970-luvun lopun pientalorakentamista, jolle tyypillisiä piirteitä ovat punatiilen käyttö sekä värimaailmassa punaisten ja ruskeiden sävyjen käyttö.

tyypillisuus

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Lökörentien varrella omakotitalot ovat yksikerroksisia.

Rinteessä on puolitoistakerroksisia punatiilisiä omakotitaloja.

Verkkotie 31:n komea rivitalo.

4.8 Kalarannantien omakotitalot

Alueen rakennuskaavan muutos (korttelit 55–57, 62–66) vahvistettiin 20.12.1973. 1940- ja 1950-luvuilta peräisin olevien ilmakuvien perusteella alueella ei ennen rakennuskaavoja ollut rakennuksia. Tieyhteys pohjoisesta Kalarantaan kulki alueen halki nykyistä Oravakujaa ja Kalarannantietä pitkin. Alueen kaikki 30 omakotitaloa ovat valmistuneet vuosien 1975–1977 välillä.

Kalarannantieltä rinnettä ylös nousevat pienet pistokadut Majavankuja, Saukonkuja, Vesikonkuja sekä Näädänkuja. Omakotitalot on rakennettu pääosin tonttien keskelle.

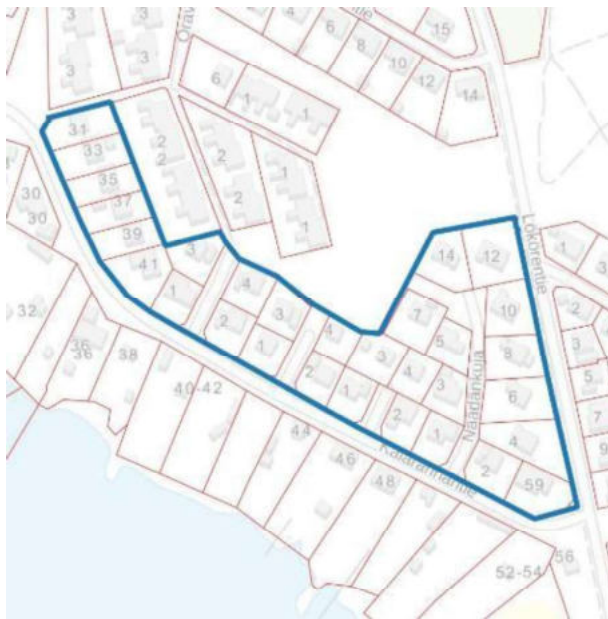
Kalarannantien omakotitalot ovat pääosin yksikerroksisia ja niissä on loiva harjakatto. Rinteen puolella on muutamia puolitoistakerroksisia rinneratkaisuja. Pääosin punatiilipintaisissa rakennuksissa on käytetty myös osin lautaverhousa, jonka väritys alueella vaihtelee. Muusta alueen rakentamisesta erottuu Kalarannantie 31–37, joista rannan suuntaan avautuvat suuret maisemaikkunat.

Arvot

Kalarannantien omakotitaloalue edustaa tyypillistä 1970-luvun omakotitalorakentamista, jolle tyypillisiä piirteitä ovat punatiilien käyttö ja matala rakennusmassa. Vaikka suhteellisen laaja alue on rakentunut lyhyen ajan sisään, on se kuitenkin ulkoaltaan varsin etäyhtenäinen.

tyypillisuus

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Näädänkujan omakotitaloja.

Kalarannantien omakotitaloja.

Kalarannantie 31–37 taloissa on suuret rannan suuntaan avautuvat ikkunat.

4.9 Nuottatien omakotitalot

Alueen rakennuskaava (korttelit 113–125) vahvistettiin 23.3.1977. 1940- ja 1950-luvuilta peräisin olevien ilmakuvien perusteella alueella ei ennen rakennuskaavoja ollut rakennuksia. Alueen 19 asuinrakennuksesta suurin osa on valmistunut vuosien 1977–1980 välissä. Loput 1980-luvulla.

Nuottatien omakotitalot sijoittuva Lökörentien ja Nuottatien varrelle. Nuottatie nousee Lökörentieltä ylös rinteeseen ja yhdistyy metsäpolun kautta sen eteläpuolella olevaan omakotitaloalueeseen.

Lökörentien varrella sekä Nuottatien länsipuolella omakotitalot ovat yksikerroksisia. Nuottatien itäpuolella omakotitalot ovat puolitoistakerroksisia rinneratkaisuja. Julkisivumateriaalina on punatiili ja rakennuksissa on loiva harjakatto. Yhteneväisessä värimaailmassa toistuvat punaisen ja ruskean sävyt.

Arvot

Nuottatien punatiilipintainen omakotitaloalue on edustava ja yhtenäinen esimerkki 1970-luvun lopun rakentamisesta. Yhtenäisellä alueella on tehty rakennuksissa vain vähän muutostöitä ja alkuperäiset tunnuspiirteet ovat tunnistettavissa.

*rakennustaiteelliset arvot
tyypillisuus
edustavuus*

Alue suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Nuottatien omakotitalot edustavat 1970-luvun pientalorakentamista.

4.10 Karhuntien omakotitalot

Alueen halki kulkeva Karhuntie on vanhojen ilmakuvienv perusteella ollut käytössä jo 1940-luvun alussa. Alue säilyi muutoin rakentamattomana metsäalueena aina siihen saakka, kun alueen rakennuskaava vahvistettiin 5.6.1970. Alueen omakotitalot ovat valmistuneet vuosien 1970–1974 aikana. Rakennuskaavan muutos (osa kortteleista 109, 110 ja 209) vahvistettiin 17.12.1987. Kaavamuutoksella ei ollut vaikutusta alueen rakentamiseen.

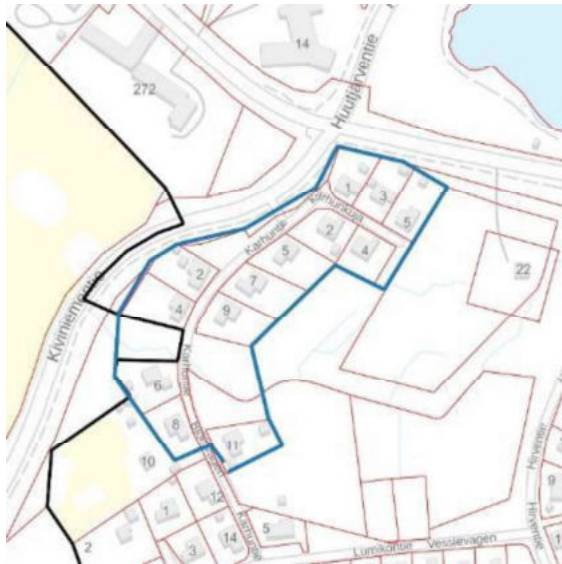
Karhuntien omakotitaloalue sijoittuu Huutjärventien ja Kiviniementien väliseen kulmaukseen. Katurajen ja viheralueiden rajaama alue on irrallaan muusta omakotirakentamisesta. Vehreän omakotitaloalueen rakennuskanta koostuu matalista yksikerroksisista ja punatiilipintaisista omakotitaloista. Loivan harjakaton katemateriaalina on pääosin tumma pelti. Ikkunapuitteet ja ovet ovat pääosin ruskeat.

Arvot

Karhuntien omakotitaloalue edustaa tyypillistä 1970-luvun omakotitaloaluetta, jonka tunnusomaisia piirteitä ovat punatiili, loiva harjakatto ja matala rakennusmassa. Rakennusten julkisivuissa on tehty vain vähän muutoksia, ja alue on säilyttänyt hyvin alkuperäisen ilmeensä.

*rakennustaiteellinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys*

Alue suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Punatiili ja matalat omakotitalot ovat Karhuntien omakotitaloalueen tunnuspiirteitä.

4.11 Oravankujan rivitalot

Selvitysalueen halki kulkeva Oravankuja on 1940- ja 1950-luvulta peräisin olevien ilmakuvienv perusteella ollut yksi pääväylistä pohjoisesta Kalarantaan. Oravankujan rivitaloaluetta koskeva rakennuskaavan muutos (korttelit 55–57, 62–66) vahvistettiin 20.12.1973. Kaavan mukaisesti rakentuneen alueen 12 rivitaloa ovat valmistuneet vuosien 1981–1984 välillä.

Tuulimyllymäiseen muodostelmaan rakennetut rivitalot on sijoitettu maastoon siten, että oleskelupihat avautuvat etelään ja länteen. Rakennusten välissä kulkee kevyen liikenteen väyliä. Alueen keskellä on pieni leikkialue. Kaksi keskitettyä pysäköintialuetta sijoittuu alueen pohjoisosaan.

Yksikerroksisten rivitalojen julkisivumateriaalina on punatiili. Harjakaton katemateriaalina on punainen, ruskea tai musta pelti. Ikkunapuitteet ovat tummanruskeat. Yhteneväisessä värimaailmassa toistuvat punaisen ja ruskean sävyt.

Arvot

Oravankujan rivitalot edustavat tyypillistä 1980-luvun alun rivitalorakentamista. Rakennusten julkisivuissa on tehty vain vähän muutoksia tai ne on tehty alkueräistä kunnioittaen, ja alue on säilyttänyt hyvin alkuperäisen ilmeensä.

rakennustaiteelliset arvot
tyypillisuus
edustavuus

Alue suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Punatiili ja punaiset katot ovat alueen tunnuspiirteitä.

4.12 Vanhalantie omakotitalot

Vuodelta 1941 peräisin olevan ilmakuvan perusteella, selvitysalueen pohjoisosassa Huutjärventien varrella sijaitsi maatilan pihapiiri. Päärakennus näkyi vielä vuoden 2018 ilmakuvassa, mutta tämän jälkeen se on purettu. Vanhalantien omakotitaloaluetta koskeva rakennuskaava (korttelit 135–140) vahvistettiin 19.5.1983. Alue on toteutunut kaavan mukaisesti 1980-luvun lopulla ja 1990-luvun alussa. 2000-luvulla alueelle on rakennettu kaksi omakotitaloa.

Alueen rungon muodostaa sen halki kulkeva Vanhalantie, jolta lähtevät itä-länsi-suuntaiset Merta-kuja, Onkikuja ja Haavikuja. Etelästä Hartikantieltä alueelle johtaa Atrainkuja. Rakennukset on sijoitettu tonteille pääosin kadun puoleiseen osaan.

Alueen rakennuskanta koostuu pääosin 1980–1990-lukujen vaiheessa valmistuneista omakotitaloista. Yksikerroksisten omakotitalojen julkisivumateriaalina on keltatiili. Kattomuotona on loiva harja- tai aumakatto. Katemateriaalina on musta tai ruskea tiilikate. Autotallit sijoittuvat rakennusten toiseen päähän. Puuosat ja ikkunapuitteet ovat ruskeaksi maalatut.

Arvot

Vanhalantien omakotitaloalue edustaa tyypillistä 1980-luvun omakotitaloaluetta, jonka tunnusomaisia piirteitä ovat keltatiili, loiva harja- tai aumakatto, matala rakennusmassa sekä ruskeat yksityiskohdat julkisivuissa. Julkisivuissa on tehty vain vähän muutoksia.

*rakennustaiteellinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Vanhalantien omakotitaloalue edustaa 1980-luvun omakotitalorakentamista.

5. INVENTOIDUT YKSITTÄISET KOHTEET

5.1 Lökören patterit

Lökören patterit on rakennettu viimeistään Kustaan sodan aikana 1788–1789. Patteria on todennäköisesti käytetty taisteluissa ja sitä ovat hyödyntäneet niin venäläiset kuin ruotsalaisetkin joukot.¹

Tykkipatteri sijaitsee Lökören matalan ja hiekkaisen niemen eteläpään länsirannalla, venesataman vieressä. Tykkipatterista on jäljellä kaksi toisiinsa nähden suorassa kulmassa olevaa rintasuojan osaa. Patterin pohjoisosan muodostaa pohjoiskoillinen-etelälounas -suuntainen hiekkavalli. Eteläosassa on koillinen-lounas -suuntainen hiekkavalli.²

Lökören pattereiden kiinteä muinaisjäännös on suojeltu muinaismuistolailalla (295/63). Sen mukaan kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Lökören patterit on mainittu maakunnallisesti merkittävänä kohteena Kymenlaakson rakennuskulttuuriselvityksessä 1992 sekä Kymenlaakson kulttuuriympäristökartoituksessa 2008.

Patterin rintasuojat ovat kärsineet alueella kulkemisesta aiheutuneista eroosiovaurioista. Sekä eteläinen että pohjoinen valli ovat kuluneet miltei näkymättömiin.

Arvot

Lökören patterit ovat tärkeä muisto alueen varhaisesta asutuksesta ja historiasta. Alueella kulku on kuitenkin heikentänyt kohteen näkyvyyttä maastossa.

*historiallinen merkitys
harvinaisuus
historiallinen todistusvoima*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Oikealla kuva hiekkavallien sijainnista. (Kuva maastossa olleesta infotaulusta)

Lökören patterien vallit ovat kuluneet miltei näkymättömiin.

¹ Museovirasto. Kulttuuriympäristön palveluikkuna.

² Museovirasto. Kulttuuriympäristön palveluikkuna.

5.2 Buuran huvila (Lökörentie 47)

Satamaan johtavan tien varrella sijaitseva Buuran huvila on alueen vanhimpia asuinrakennuksia ja se on valmistunut vuonna 1889. Pihapiirissä on lisäksi ulkorakennus, joka näkyy jo vuoden 1941 ilmakuvassa.

Buuran huvilan julkisivumateriaalina on punaiseksi maalattu pystypeiterimoitus. Sisäänkäynti on umpinaisen kuistin kautta rakennuksen keskeltä. Katemateriaalina on uusittu musta teräsprofiilipelti. Ensimmäisessä kerroksessa on kolmijakoiset ikkunat. Ikkunapuitteet ja nurkkalaudat ovat valkoiset.

Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokäytön suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä. Lisäksi yleiskaavassa kohde sijoittuu maakunnallisesti arvokalle maisema-alueelle (ma). Maankäytössä, rakentamisessa ja ympäristönhoidossa on huomioitava alueen erityiset maisemalliset ja kulttuuriset arvot.

Rakennus on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa merkinnällä sr.

Arvot

Buuran huvila edustaa tyyppillistä 1800-luvun asuinrakennusta, jonka tyyppilliset piirteet ovat edelleen tunnistettavissa. Kohde on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa. Buuran huvilan on viimeisiä 1800-luvun lopun rakennuksia ranta-alueella.

Kohde suositellaan huomioon otettavaksi kaavoituksessa.

*rakennustaiteellinen merkitys
historiallinen merkitys
harvinaisuus
tyypillisuus
edustavuus
alkuperäisyys*

Buuran huvila edustaa alueen vanhinta rakennuskantaa.

5.3 Kunnalliskoti

Suomen kunnat veloitettiin asetuksella 1879 huolehtimaan alueensa vaivaihoidosta. Vaivaisilla tarkoitettiin monenlaisia yhteiskunnan vähäosaisia, joilla ei ollut mahdollisuutta asua kotonaan tai turvautua sukulaisiin. Pyhtäällä ryhdyttiin vuonna 1907 puuhaamaan käyhäintaloa. Sopiva tila ostettiin Vilhelm Broakselta Siltakylästä ja talo valmistui asukkaille jo seuraavana vuonna 1910. Tavallisten vanhusten ja vaivaisten osastojen lisäksi taloon perustettiin ”erikoinen mielisairasosasto”. Köyhäintalolla oli 30 hehtaaria viljelyalaa ja navetassa jonkin verran karjaa. Mielisairaitten ja tuberkuloosisten hoito ulkoistettiin ennen sotia. Lehmät saivat lähteä 1970-luvulla. Vähitellen kunnalliskoti luopui myös maa- ja metsäomaisuudestaan. Lopulta alettiin puhua koko laitoksen lakkauttamisesta ja palvelun siirtämisestä ulkopuoliselle. Talon vanhin osa oli tässä vaiheessa jo jouduttu poistamaan asuinkäytöstä palovaaran vuoksi. Tyhjilleen jäänyt kunnalliskoti myytiin vuonna 1999. Kunnalliskodin tiloihin perustettiin tämän jälkeen hotelli Villa Vanessa, joka toimii rakennuksessa edelleen.³

Kunnalliskoti sijaitsee Siltakyläntien eteläpuolella. Rakennus on sijoitettu tontille siten, että rakennuksen ja kadun väliin jää puustoinen piha-alue, joka osin peittää rakennuksen katunäkymässä. Vanhojen ilmakuvienv perusteella 1940–1950-luvulla pihapiiriin kuului useita rakennuksia. Myöhemmin nämä rakennukset on purettu. Rakennuksen pellon puolella oli puutarha.

Kunnalliskodin vuonna 1910 valmistunut vanhin osa on kookas yksikerroksinen ja harjakattoinen rakennus. Poikkipäätyisen rakennuksen julkisivut on uusittu ja ne on verhoiltu vaalean ruskealla karaattilevyllä. Harjakaton katemateriaali on uusittu ja se on nykyisin punatiili. Kaksi lapekattoista sisäänkäyntiä sekä moniruutuiset ja valkokuipitettiset ikkunat avautuva Siltakyläntiellepäin.

1930-luvulla valmistui kivinen laajennusosa vanhan osan eteläpuolelle. Rakennusosassa on vaaleaksi rapatut julkisivut ja loiva aumakatto. Vaatimaton tasakattoinen sisäänkäynti sijoittuu Siltakyläntien puoleiselle seinustalle. Sisäänkäyntiä koristaa Pyhtään vaakuna.

Vanhan osan länsipuolelle valmistui vuonna 1974 matala, L-kirjaimen muotoinen ja tasakattoinen lisärakennus. Julkisivut ovat keltatiiltä. Asuntopihat avautuvat pihan ja pellon puolelle.

Aluetta koskeva rakennuskaavan muutos (korttelit 204–209) vahvistettiin 15.6.1976. Kaava on edelleen voimassa ja siinä kiinteistö on osoitettu sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

Voimassa olevassa yleiskaavassa kunnalliskodin vanha osa on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokas rakennuksen suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

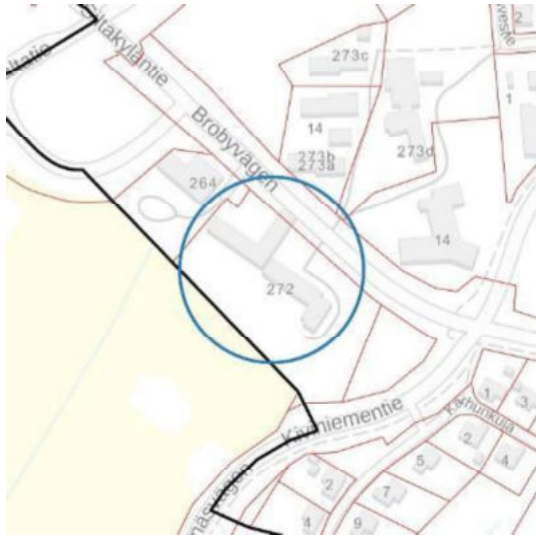
Arvot

Kunnalliskoti edustaa taajaman vanhinta rakennuskantaa. Vanhimman osan julkisivumuutoksista huolimatta, rakennuksen alkuperäiset ominaispiirteet ovat kuitenkin tunnistettavissa. Laajennusosa on edustava esimerkki aikakautensa rakentamisesta ja se on säilynyt alkuperäisen. Rakennuksella on paikallista elinkeinohistoriallista arvoa, sillä se toimi alun perin kunnalliskotina. Rakennus sijaitsee taajamassa merkittävällä paikalla Siltakyläntien varrella. Rakennus jää kuitenkin katukuvassa puuston peittämäksi.

Kohde suositellaan huomioon otettavaksi kaavoituksessa.

*rakennustaiteellinen merkitys
historiallinen merkitys
alkuperäisyys
historiallinen todistusvoimaisuus*

³ Lehtiartikkeli Pyhtäänlehdessä 1.9.2013 ”Katto köyhälle, koti kulkijalle”.

Kunnalliskoti pellolta päin kuvattuna 1900-luvun alussa. (Kuva Pyhtäänlehden artikkelista "Katto käyhälle, koti kulkijalle 1.9.2013)

Kunnalliskodin vanhin osa on valmistunut vuonna 1910.

Vasemmalla 1930-luvulla valmistunut laajennusosa ja oikealla erillinen asuinosa 1970-luvun alusta.

5.4 Mäkirinta (Lökörentie 42)

Mäkirinnan huvila on alueen vanhimpia asuinrakennuksia ja se on valmistunut vuonna 1926. Samassa pihapiirissä on lisäksi neljä ulkorakennusta. Lähinnä rantaa oleva rakennus näkyy jo vuoden 1941 ilmakuvassa. Rakennuksista uusin, sauna, on valmistunut vuonna 2008. Päärakennus sijoittuu tontin keskiosaan siten, että suojaisa sisäpiha ulkorakennuksineen jää rannan puolelle. Alueen asemakaavan muutos on hyväksytty 27.4.2015.

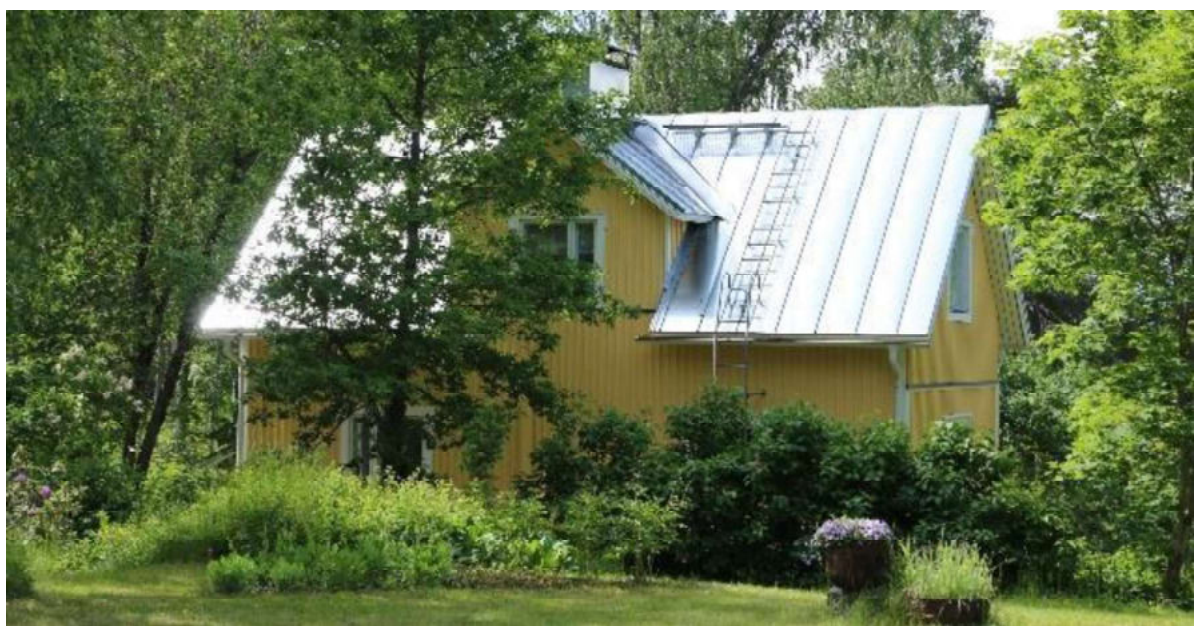
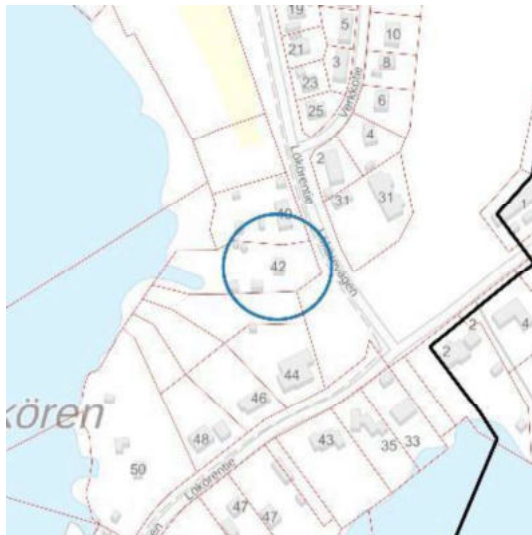
Mäkirinnan huvilan julkisivumateriaalina on keltaiseksi maalattu pystypeiterimoitus. Ikkunapuitteet ja nurkkalaudat ovat valkoiset. Kaksijakoiset ikkunat ovat alkuperäiset. Harjakaton kate on uusittu ja katemateriaalina on saumapeltti. Rakennuksen ulkohahmo on alkuperäinen.

Arvot

Mäkirinnan huvila edustaa tyypillistä 1920-luvun huvilarakentamista. Julkisivuissa on tehty vain vähän muutoksia. Rakennus on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa.

historiallinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys
edustavuus

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Mäkirinnan huvila on valmistunut vuonna 1926.

5.5 Kivimäki (Suvijärventie 15)

Kivimäen päärakennus valmistui vuonna 1927. Alueen ensimmäinen asemakaava Siltakylän-Heinlahden rakennussuunnitelma vahvistettiin 30.5.1959. Kaava on edelleen voimassa. Saunarakennus valmistui vuonna 1963 ja talousrakennus vuonna 1977. Näiden lisäksi pihapiirissä on vanhojen ilmakuvien ja peruskarttojen perusteella ollut päärakennuksen pohjoispuolella sekä talousrakennuksen länsipuolella ulkorakennukset ainakin välillä 1941–1967. Rakennusta on laajennettu ilmakuvien perusteella 2000-luvulla.

Kivimäen päärakennus sijaitsee kahden väylän rajaamalla kiilamaisella tontilla. Puolitoista kerroksisen rakennuksen lautaverhoilu on maalattu tumman punertavan ruskeaksi. Katemateriaali on uusittu ja nykyisenä materiaalina on musta tiilikattoa jäljittelevä pelti. Ikkunapuitteet ja nurkkalaudat ovat valkoiseksi maalatut. Laajennuksen lisäksi rakennuksen itäseinustalle on rakennettu kuisti.

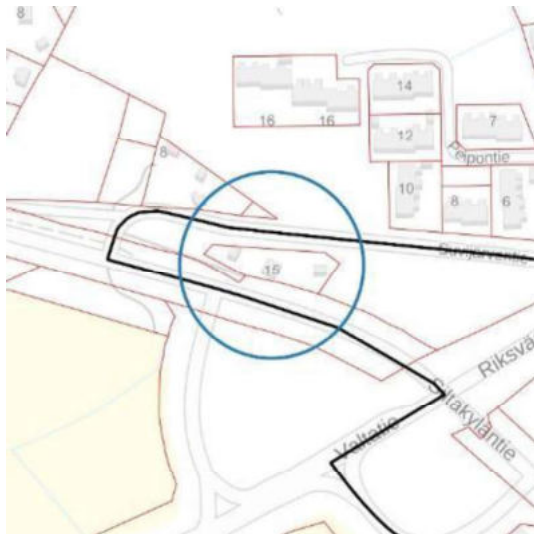
Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokasrakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Kivimäen päärakennus edustaa 1920-luvun asuinrakentamista. Rakennuksen julkisivuissa on tehty huomattavia muutoksia, ja rakennuksen alkuperäiset 1920-luvun rakentamiselle tunnusomaiset piirteet eivät enää ole tunnistettavissa.

tyypillisuus

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Kivimäen päärakennus on valmistunut vuonna 1927.

5.6 Santamäki (Lökorentie 50)

Lökören sataman läheisyydessä sijaitseva Santamäen huvila on ulkoasunsa perusteella valmistunut 1920-luvulla. Vuoden 1941 ilmakuvan perusteella pihapiiriin on kuulunut lisäksi kolme muuta rakennusta, jotka edelleen ovat paikoillaan. Pihapiiriin kuuluneet pienet peltosaarekkeet ovat vuosien saatossa metsittyneet. Nykyisin päärakennus ja erityisesti muut rakennukset jäävät hyvin kasvillisuuden suojaan. Alueen asemakaavan muutos on hyväksytty 27.4.2015.

Santamäen päärakennus on puolitoistakerroksinen huvilarakennus. Julkisivuissa on keltaiseksi maalattu vaakalautoitus. Kuusiruutuisissa ikkunoissa on valkoiset puitteet. Harjakaton katemateriaali on uusittu, ja on nykyisin musta pelti. Ikkunat ja ulko-ovi ovat alkuperäiset.

Arvot

Santamäki on edustava ja hyvin säilynyt esimerkki 1920-luvun huvilarakentamisesta. Rakennus on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa.

*historiallinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys
edustavuus*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Santamäki edustaa 1920-luvun huvilarakentamista.

5.7 Kuusiranta huvila (Kalarannantie 28)

Kuusirannan huvila on valmistunut vuonna 1929. Pihapiirissä on lisäksi vuonna 2003 valmistunut ulkorakennus. Alueen ensimmäinen asemakaava Siltakylän-Heinlahden rakennussuunnitelma vahvistettiin 30.5.1959. Kaava on edelleen voimassa.

Kalarannantien varrella sijaitsevaa pihapiiriä peittää Kalarannantieltä vehreä kasvillisuus ja taajamakuussa rakennus jää kasvillisuuden peittoon.

Puolitoista kerroksinen huvilarakennus on julkisivuiltaan punaiseksi maalattua pystypeiterimoi-tusta. Rakennuksessa on harjakatto. Ikkunapuitteet ovat valkoiset.

Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuuri-kohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokasrakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennus-ten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Kuusirannan huvila edustaa tyyppillistä 1920-luvun asuinrakentamista. Asuinrakennus on säilynyt runkomalliltaan ja materiaaleiltaan alkuperäisenä. Kohde on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa. Taajamakuussa se jää kuitenkin kasvillisuuden peittoon.

*tyypillisuus
edustavuus
historiallinen merkitys*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Kuusirannan huvila

5.8 Kangasranta (Kalarannantie 52–54)

Kangasrannan pihapiiri koostuu kahdesta tontista. Samassa pihapiirissä on kolme muuta rakennusta. Lähempänä rantaa on kaksi ulkorakennusta, jotka näkyvät jo vuoden 1941 ilmapäätöksessä. Kalarannantien suuntaisesti on pitkä ulkoasun perusteella sotien jälkeen rakennettu ulkorakennus.

Alueen ensimmäinen asemakaava Siltakylän-Heinlahden rakennussuunnitelma vahvistettiin 30.5.1959. Kaava on edelleen voimassa.

Kangasrannan päärakennus on puolitoistakerroksinen huvilarakennus. Julkisivuissa on keltaiseksi maalattu pystylauditus. Kuusiruutuiset ikkunat ovat alkuperäiset. Harjakaton katemateriaalina on vihreä saumapelti. Samaa vihertävää sävyä on käytetty ikkunapuitteissa ja nurkkalautoissa. Ulkoasun perusteella rakennus on jäänyt vaille käyttöä.

Arvot

Kangasrannan päärakennus edustaa 1920-luvun huvilarakentamista ja se on säilynyt alkuperäisessä asussaan. Rakennus on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa.

*historiallinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys
edustavuus*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Kangasrannan huvila on valmistunut vuonna 1929. Punainen ulkorakennus on valmistunut tämän jälkeen.

5.9 Lököre (Lökorentie 53)

Aivan Lökören niemenkärkeen sijoittuva Lökören päärakennus on valmistunut vuonna 1929. Vuoden 1941 ilmakuvan perusteella avoimella tontilla on sijainnut päärakennuksen lisäksi lukuisia muita mahdollisesti satamatoimintaan liittyviä rakennuksia sekä useampi laituri. Myöhemmin rakennukset ovat jääneet kasvillisuuden suojaan. Uusinta rakennuskantaa edustaa vuonna 2012 valmistunut saunarakennus.

Lökören päärakennus on suorakaiteen muotoinen ja yksikerroksinen. Rakennuksessa on harjakatto ja sen eteläharjalla on kaksi symmetrisesti sijoitettua kattolyhtyä.

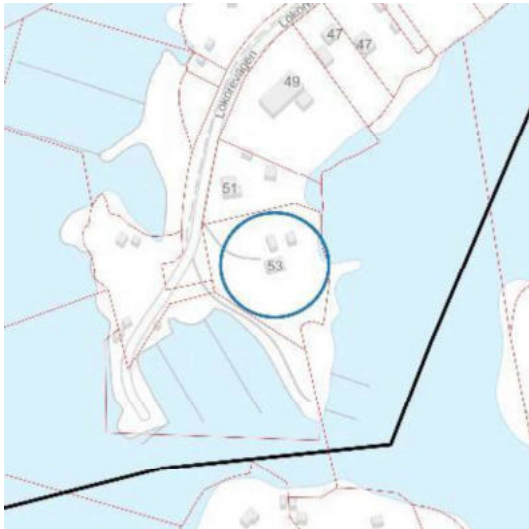
Alueen asemakaavan muutos on hyväksytty 27.4.2015. Voimassa olevassa asemakaavassa (2015) kohde sijoittuu maisemallisesti arvokkaalle alueelle (ma).

Arvot

huvila edustaa tyypillistä 1920-luvun huvilarakentamista. Julkisivuissa on tehty vain vähän muutoksia. Rakennus on osa Kararannan vanhinta rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa. Taa-jamakuvassa rakennus jää kasvillisuuden peittoon.

historiallinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys
edustavuus

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Lökorentie 53 (Lököre) on valmistunut vuonna 1929

5.10 Rantakangas (Kalarannantie 44)

Rantakankaan huvila on valmistunut vuonna 1931. Alueen ensimmäinen asemakaava Siltakylän-Heinlahden rakennussuunnitelma vahvistettiin 30.5.1959. Kaava on edelleen voimassa.

Kalarannantien varrella sijaitsevaa pihapiiriä peittää Kalarannantieltä tiheä kuusiaita ja taajamakuvasa rakennus jää kasvillisuuden peittoon.

Rantakankaan huvila on pohjakaavaltaan neliön muotoinen ja osin kaksikerroksinen. Julkisivuissa on vaalean vihertävä pystylauditus. Listat ja ikkunapuitteet ovat tumman vihreät ja karmit valkoiset. Kontrastia tähän luo punainen tiilikate.

Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokasrakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Rantakankaan huvila on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa ja se muodostaa yhdessä lähiympäristön muiden huviloiden kanssa Kalarannan 1920–1930-luvun huvilarakentamisesta kertovan kokonaisuuden. Myöhäisjugendia edustavat huvilarakennus on ainut laatuaan taajama-alueella. Ulkoasultaan edustava huvilarakennus on säilyttänyt rakentamisajankohdalleen tyypilliset piirteet. Taajamakuvasa rakennus jää osin kasvillisuuden peittoon.

*rakennustaiteellinen merkitys
historiallinen merkitys
harvinaisuus
edustavuus
alkuperäisyys*

Kohde suositellaan huomioon otettavaksi kaavoituksessa.

Rantakankaan huvila edustaa 1920–1930-luvun huvilarakentamista.

5.11 Huutjärven uimaranta

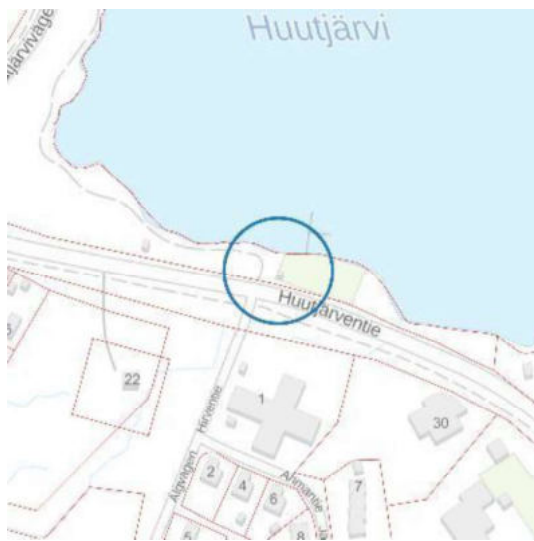
Kapealle rantakaistaleelle Huutjärven ja Huutjärventien väliin sijoittuva uimaranta on ollut käytössä vanhojen ilmakuvien perusteella mahdollisesti jo 1940-luvun alussa. Laituri ja kioskirakennus ovat olleet nykyisillä paikoillaan karttojen perusteella 1970-luvulta. Kioskin osalta ei ole tiedossa rakennuksen tarkkaa valmistumisvuotta. Myöhemmin kioskin itäpuolelle on rakennettu pukukopit ja länsipuolelle matonpesupaikka. Hiekkapintaista ranta-aluetta koristavat kookkaat männyt.

Arvot

Huutjärven uimaranta on merkittävä osa kylän kulttuurimaisemaa. Se sijaitsee maisemallisesti kauniilla ja näkyvällä paikalla kapealla rantakaistaleella Huutjärventien ja Huutjärven välissä.

*historiallinen merkitys
taajamakuullinen merkitys
edustavuus
historiallinen todistusvoimaisuus
historiallinen kerroksisuus*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Kuvassa etualalla kioski ja taustalla pukukopit.

5.12 Metsäranta (Kalarannantie 26)

Metsärannan huvila ja saunarakennus ovat valmistuneet vuonna 1947. Pihapiirissä on näiden lisäksi myös saunarakennus, jonka rakennusajankohdasta ei ole tietoa. Alueen ensimmäinen asemakaava Siltakylän-Heinlahden rakennussuunnitelma vahvistettiin 30.5.1959. Kaava on edelleen voimassa.

Kalarannantien varrella sijaitsevaa pihapiiriä peittää Kalarannantieltä vihreä kasvillisuus ja taajamakuussa rakennus jää kasvillisuuden peittoon.

Metsärannan huvila on säilynyt runkomalliltaan sekä tyyppillisiltä yksityiskohdiltaan pääosin hyvin. Rintamamiestalotyyppisen asuinrakennuksen julkisivuissa on vaalea vaakalaudoitus. Ikkunat on vaihdettu kolmijakoisista ikkunoista tuuletusikkunallisiin ikkunoihin. Vesikate on uusittu profiilipeltikatteella.

Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokkaiden rakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Metsärannan huvila edustaa jälleenrakennuskauden omakotitalorakentamista. Julkisivuissa tehdyistä muutostöistä huolimatta rakennus on säilyttänyt rakennusajankohdalleen tunnistettavat piirteet hyvin. Kohde on osa Kalarannan vanhinta rakennuskantaa. Taajamakuussa se jää kuitenkin kasvillisuuden peittoon.

rakennustaiteellinen merkitys
historiallinen merkitys
tyypillisuus
edustavuus

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Metsärannan huvila on valmistunut vuonna 1947.

5.13 Kunnalliskodin navetta

Kunnalliskodin navetta on valmistunut vuonna 1949. Vanhojen ilmakuviin perusteella navetan paikalla olisi ollut nykyisen kokoinen rakennus jo vuonna 1941. Kunnalliskodin alkuperäinen navetta-rakennus oli L-kirjaimen muotoinen. Pohjoinen rakennusosa näkyy vielä vuoden 1988 peruskartalla, jonka jälkeen se purettiin Valtatieltä Siltakyläntielle johtavan liittymän tieltä. Navetan Siltakyläntien puoleiselle seinustalle on rakennettu laajennusosa vuosien 1988 ja 1994 välillä. Aluetta koskeva rakennuskaavan muutos (kortteli 204–209) vahvistettiin 15.6.1976. Kaava on edelleen voimassa ja siinä alue on osoitettu sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

Tiloissa on toiminut vuodesta 1983 autoteippauksiin erikoistunut yritys. Lisäksi rakennuksesta on mahdollista vuokrata erilaisia juhla-, kokous- ja koulutustarkoituksiin.⁴

Kunnalliskodin kookas navetta sijaitsee näkyvällä paikalla Valtatien ja Siltakyläntien risteyksen tuntumassa. Rakennus on rakennettu tontille lähelle katulinjaa oleskelualueen jäädessä rakennuksen länsipuolelle, josta avautuu laaja peltomaisema.

Kunnalliskodin navetan julkisivut ovat vaalean ruskeaa sementtitiiltä. Moniruutuisten ikkunoiden puitteet ovat valkoiset. Katemateriaalina on punatiili. Siltakyläntien puoleisella seinustalla on lautaverhoiltu ja punaiseksi maalattu laajennusosa. Laajennusosassa on kadun suuntaan suuret ikkunat ja itäseinällä suuret halliovet.

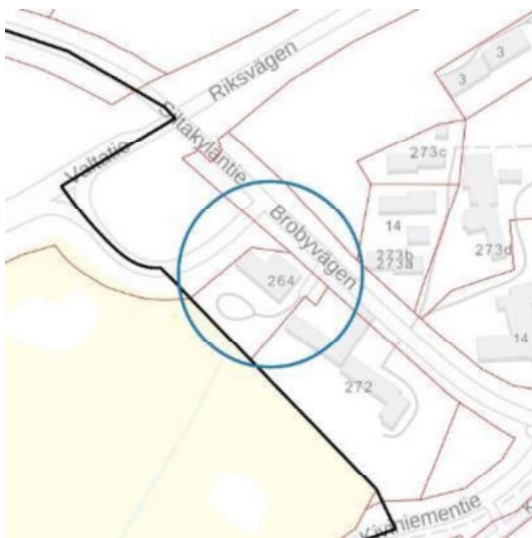
Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvokkaiden rakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Kunnalliskodin sementtitiilinavetta on säilyttänyt hyvin alkuperäisen ulkohahmonsaa laajennusosan rakentamisesta huolimatta. Rakennuksella on paikallista elinkeinohistoriallista arvoa, sillä se toimi alun perin kunnalliskodin navettana. Rakennus sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla ja sillä on taajamakuullista arvoa Valtatien ja Siltakyläntien varrella. Rakennus on merkittävä osa alueen rakennuskantaa ja kulttuurimaisemaa.

*rakennustaiteellinen merkitys
historiallinen merkitys
taajamakuullinen merkitys
harvinaisuus
edustavuus
alkuperäisyys
historiallinen todistusvoimaisuus*

Kohde suositellaan huomioon otettavaksi kaavoituksessa.

⁴ TheNavetta verkkosivut

Siltakyläntien puoleiselle seinustalle on rakennettu kookas laajennusosa.

Navetan julkisivu Valtatien suuntaan.

5.14 Pyhtään terveyskeskus

Pyhtään terveyskeskuksen vanhin osa on valmistunut vuonna 1977. Vanhin ja suorakaiteen muotoinen osa sijoittui tontille itä-länsi-suuntaisesti. Tonttia koskeva rakennuskaavan muutos vahvistettiin vuonna 1996. Kaavalla kiinteistö osoitettiin sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Kaavassa osoitettu ohjeellinen rakennusalanrajaus poikkeaa myöhemmin toteutetusta laajennuksesta. Rakennusta laajennettiin kahdella siivellä Huutjärventien suuntaan sekä pohjoisen suuntaan. Ilmakuvatarkastelun perusteella laajennus toteutettiin 1990-luvun lopun ja 2000-luvun alun vaihteessa.

Pyhtään terveyskeskus sijaitsee taajamassa keskeisellä paikalla Siltakyläntien ja Huutjärventien risteyksessä. Terveyskeskuksen tontti on pääosin asfaltoitua pysäköintikenttää ja se sulautuu toimintojen osalta luontevasti rakennuksen pohjoispuolella olevaan Palvelutalo Mäntyrinteeseen.

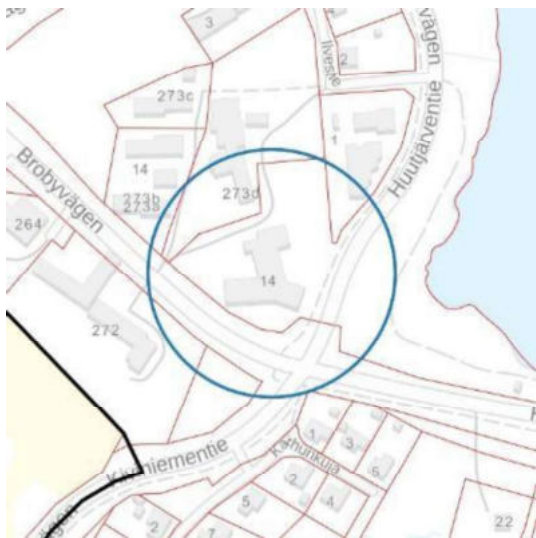
Yksikerroksinen terveyskeskus koostuu kolmesta siipiosasta, joiden keskelle sijoittuu rakennuksen pääsisäänkäynti. Sisäänkäynti erottuu muusta rakennusmassasta sen kookkaan tasakattoisen katoksen avulla. Terveyskeskuksen julkisivupinnat ovat vaaleiksi maalatut. Vanhassa osassa pinnat ovat vaakauritetut. Laajennusosissa on tasainen betonipinta. Vanhassa osassa ikkunat ovat kaksijakoisia tuuletusikkunallisia ikkunoita. Laajennusosissa on neliruutuiset ikkunat. Harjakaton katemateriaalina on musta pelti.

Arvot

Terveyskeskukseen tehtyjen voimakkaiden muutosten ja laajennusten takia rakennuksen alkuperäiset piirteet eivät enää ole tunnistettavissa ja sen identiteetti on kärsinyt muutoksista. Rakennusajankohta on vaikeasti havaittavissa. Terveyskeskuksella on historiallista arvoa, sillä sen on toiminut alkuperäisessä käytössä aina sen valmistumisesta saakka. Maisemallisesti terveyskeskus sijaitsee näkyvällä paikalla Huutjärventien ja Siltakyläntien risteyksessä.

*historiallinen merkitys
taajamakuullinen merkitys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Pyhtään terveyskeskuksen vanhin osa on valmistunut vuonna 1977.

5.15 Hirventie 38

Hirventie 38:n liikerakennus on valmistunut vuonna 1978. Kunnanvaltuuston 2019 hyväksymässä asemakaavan muutoksessa ravintolarakennuksen pohjoispuolelle osoitettiin uusi sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue ja eteläpuolelle neljä asuinpientalotonttia.

Muusta liikerakentamisesta irrallaan oleva rakennus sijaitsee Huutjärventien, Hirventien ja Lökörentien risteyksen tuntumassa mäntyjen ympäröimällä alueella. Rakennuksen vaaleat julkisivupinnat, matala ulkohahmo ja loiva tasakatto saavat rakennuksen sulautumaan maisemaan. Rakennuksen edustalle on rakennettu betonikivin rajattu ja lapekattoinen terassi. Rakennuksen kulmauksessa toimii Club Bakkanaali. Muut liiketilat olivat inventointihetkellä tyhjiään.

Arvot

Liikerakennus on tyypillinen 1970-luvun liikerakennus ja siinä on nähtävissä aikakautensa tyylipiirteitä kuten matala ulkohahmo. Ulkoasultaan se on säilynyt alkuperäisenä. Vastaavia liikerakennuksia ei taajama-alueella ole.

historiallinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Liikerakennus sulautuu osaksi mäntykangasta.

5.16 Huutjärventie 2

Aluetta koskeva rakennuskaavan muutos vahvistettiin 15.6.1976 ja siinä rakennuspaikka osoitettiin liikerakennusten korttelialueeksi. Kaava on edelleen voimassa. Liikerakennus on valmistunut vuonna 1983.

Liikerakennus sijaitsee vilkasliikenteisten Valtatien ja Huutjärventien risteuksen tuntumassa Huutjärven rannalla. Asiakaspysäköinti sijoittuu rakennuksen pohjoisosaan ja huoltoalue eteläosaan.

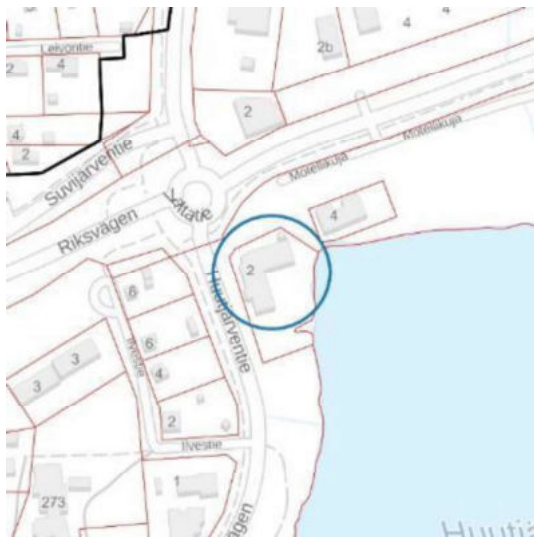
L-kirjaimen muotoisen liikerakennuksen Huutjärventien puoleinen rakennusosa on kaksikerroksinen ja Valtatien suuntainen rakennusosa yksikerroksinen. Ensimmäinen kerros on punatiilipintainen ja toisessa kerroksessa on valkoinen julkisivuverhouk. Ensimmäinen kerros katujen puoleisilla sivuilla on osin sisäänvedetty ja koostuu liikehuoneistojen ikkunapinoista. Harjakaton katemateriaalina on punainen pelti. Huutjärventien puoleiselle seinustalle sijoittuu muusta julkisivusta erottuvat lasipintainen porrashuone.

Arvot

Rakennuksessa on käytetty ajalle tyypillisesti punatiiltä. Toisen kerroksen vaalea julkisivumateriaali tekee rakennuksesta kuitenkin epäyhtenäisen. Rakennuksen katemateriaali on uusittu alkuperäistä kunnioittaen ja ikkunat ovat pääosin alkuperäiset. Arkkitehtuurissa massoittelu ja julkisivusommittelu ilmentää 1980-luvun arkkitehtuuria. Liikerakennus on säilynyt alkuperäisessä käytössä ja sillä on paikallista elinkeinohistoriallista arvoa. Liikerakennus sijaitsee taajamakuullisesti ja liikenteellisesti merkittävällä paikalla.

taajamakuullinen merkitys

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Liikerakennus sijaitsee taajamakuullisesti merkittävällä paikalla.

5.17 Pyroll Areena

Pyroll Areena on valmistunut vuonna 1980. Alun perin rakennus toimi teollisuushallina ja myöhemmin ratsastusmaneesina. Aluetta koskeva asemakaavan muutos (Sammalmetsä) hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 2008. Muutoksella rakennus osoitettiin urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Urheilukeskukseksi rakennus muutettiin ja kunnostettiin 2009–2010. 2010-luvun alussa aloitettiin Sammalkadun ja sen uudisalueen rakentaminen, jolloin aiemmin puuston suojassa ollut rakennus nousi paremmin esiin.

Pyroll Areena Huutjärventien, Sammalkadun ja Rahkasammalkadun rajaamalla kaistaleella. Rakennus toimii maamerkinä Sammalkadun uudelle asuinalueelle saavuttaessa. Tontin Huutjärventien puoleisella osalla on kaksi padel-kenttää.

Pyroll Areena on suorakaiteen muotoinen ja yksikerroksinen. Kookkaan rakennuksen julkisivut ovat harmaata pystyuritettua peltiä. Peltisivuja elävöittävät räystäsrajaan asennettu vihreäksi maalattu vaakarimoitus. Lisäksi Huutjärventien puoleisella seinustalla kasvaa köynnösistutuksia. Harjakaton toinen pääsisäänkäynti sijoittuu kaakkoiskulmaan. Harjakaton katemateriaalina on pelti.

Arvot

Pyroll Areena edustaa tyypillistä teollisuushallirakentamista 1980-luvulta. Rakennus on säilyttänyt hyvin alkuperäisen asunsa. Rakennus toimii selkeänä maamerkinä Sammalkadun uudelle asuinalueelle saavuttaessa.

*tyypillisuus
alkuperäisyys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Ennen Pyroll Areenaa rakennus toimi ratsastusmaneesina.

5.18 Ilvestie 1

Aluetta koskeva rakennuskaavan muutos vahvistettiin 7.2.1989 ja siinä rakennuspaikka osoitettiin liikeyrakennuksen korttelialueeksi. Kaava on edelleen voimassa. Liikerakennus on valmistunut vuonna 1984 ja se on toiminut kirkkoherravirastona. Vuonna 1996 hyväksytyssä rakennuskaavan muutoksen pohjakartalla kyseinen rakennus on osoitettu pankkina. Kunnan tietojen mukaan rakennus on hyvin huonossa kunnossa, ja seurakunta on siirtynyt siitä aiemmin pois merkittävien sisäilmaongelmien takia.

Liikerakennus sijaitsee vuonna 2019 valmistuneen Siltakylän seurakuntatalon kanssa samalla tontilla. Liikerakennuksen pohjoisosassa on pysäköintialue. Asunto-osan oleskelupihat avautuvat etelään.

Matalan ja yksikerroksisen liikerakennuksen julkisivut ovat vaaleaa tiiltä. Ikkunapuitteet ja ulko-ovet ovat tumman ruskeat. Syöksytorvet ja pellitykset ovat vaalean vihreät. Rakennuksen pääsisäänkäynti, jota kattaa tasakattoinen katos, sijoittuu Huutjärventien puoleiseen päätyyn. Pihan puoleen sijoittuvat rakennuksen asunnot ja niiden pienet pihat.

Arvot

Rakennuksen arkkitehtuuri edustaa 1980-luvulle tyypillistä runsaampaa muotokieltä, jossa polveilevassa julkisivussa on erikoisia ja -muotoisia ikkunoita. Rakennus on säilynyt alkuperäisessä ulkoasussaan. Taajamakuvasse se sijaitsee merkittävän pääväylän varrella.

*taajamakuullinen merkitys
rakennustaiteellinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Entinen kirkkoherravirasto on valmistunut vuonna 1984.

5.19 Päiväkoti Majakka

Päiväkoti Majakka on valmistunut vuonna 1989. Tätä ennen päiväkodin tontti oli rakentamatonta metsäaluetta.

Päiväkoti sijaitsee asutuksen keskellä katujen ja viheralueen rajaamalla alueella. Huoltopiha sijaitsee rakennuksen pohjoispuolella. Katujen puoleisilla rajoilla on asiakaspysäköintialueet. Oleskelu- ja leikkipiha jää tontin itäosaan rakennuksen ja viheralueen väliin.

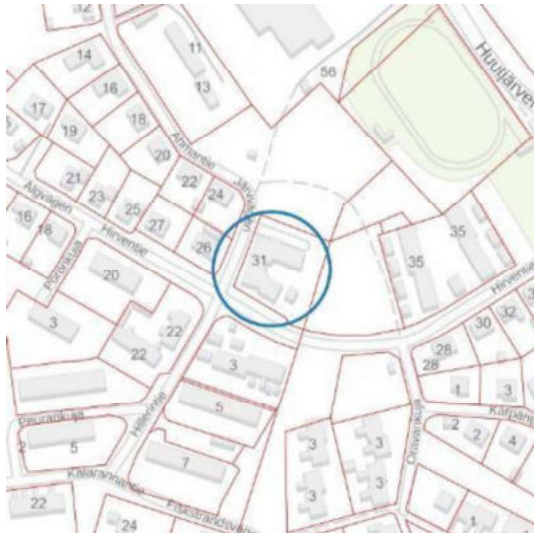
U-kirjaimen muotoisen ja yksikerroksisen päiväkotirakennuksen julkisivut ovat punatiiltä. Sokkeli, ulko-ovet ja katto ovat vaalean siniset. Ikkunapuitteet ovat valkoiset. Pääsisäänkäynti ja suojaista sisäpiha sijoittuvat rakennuksen itäpuolelle.

Arvot

Punatiilen käyttö ja vaalean sininen värityys ovat ajalle tyypillisiä tunnuspiirteitä ja se on tyypillinen esimerkki oman aikansa arkkitehtuurista. Rakennus on säilyttänyt alkuperäisen ulkoasunsa. Taajamakuvaan se sulautuu osaksi ympäröivää rakennuskantaa.

*tyypillisuus
alkuperäisyys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Päiväkoti Majakka on tyypillinen esimerkki oman aikansa arkkitehtuurista.

5.20 Huutjärven koulu

Vuonna 2007 valmistunut Huutjärven koulu sijaitsee Huutjärventien eteläpuolella. Koulurakennuksen yhteydessä sen pohjoispuolella on kirjasto ja eteläpuolella urheilukenttä. Rakennus on sijoitettu koulutontille kadun suuntaisesti siten, että suuri ja avara oleskelu- ja leikkipiha jää rakennuksen ja kadun väliin.

Suorakaiteen muotoisessa ja kaksikerroksisessa koulurakennuksessa on polveileva julkisivu. Julkisivupinnat ovat rapatut ja väreinä eri rakennusosissa on valkoinen, keltainen ja punainen. Eri rakennusosissa on loivat lapekatot. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Anssi Junkkari arkkitehtitoimisto Junkkari-Käppi Oy:stä.

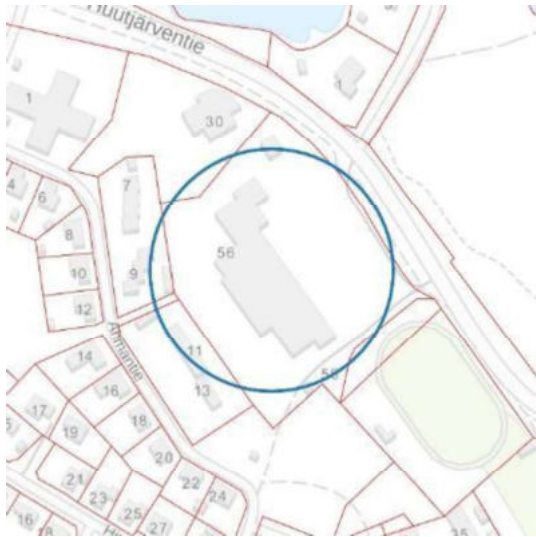
Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvot rakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Huutjärven koulu edustaa modernia kouluarkkitehtuuria, jossa julkisivuja elävöittävät polveileva rakennusmassa sekä värien vaihtelut. Pyhtään kunnan elinvoimaisuutta edustava rakennus sijaitsee taajamakuvallisesti näkyvällä paikalla Huutjärventien varrella. Yhdessä kirjaston kanssa se muodostaa edustavan kokonaisuuden.

*rakennustaiteellinen merkitys
tyypillisuus
alkuperäisyys*

Kohde suositellaan huomioitavan kaavoituksessa.

Koulukeskus edustaa modernia arkkitehtuuria.

5.21 Kirjasto

Kirjaston tonttia koskeva asemakaavan muutos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.12.2009. Kaavamutoksella tontin käyttötarkoitus säilyi edelleen kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueena. Vuonna 2004 valmistunut Pyhtään kirjasto sijaitsee taajamakuivassa merkittävällä paikalla Huutjärventien varrella Huutjärven rantamaisemassa. Pieni pysäköintialue sijoittuu rakennuksen luoteispuolelle. Muutoin vehreä ja siisti piha sulautuu luontevasti ympäristöönsä ja rakennuksen eteläpuolella olevaan koulun tonttiin.

Kirjasto on taidokkaasti suunniteltu moderni rakennus, jonka Huutjärven puoleiselle sivulle kaartuu komea koko rakennuksen korkeinen ikkunapinta. Rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värimaailma soveltuvat rakennuksen hyvin ympäristöönsä. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Junkkari-Käppi-Toppila Oy.

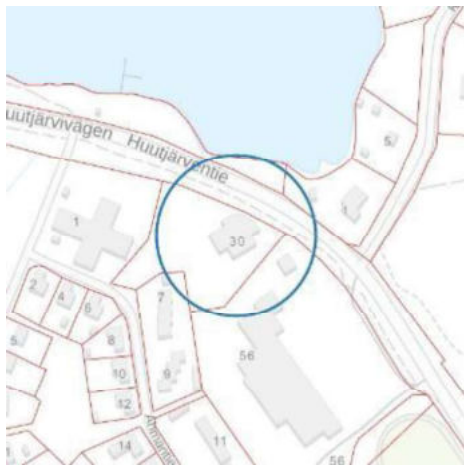
Voimassa olevassa yleiskaavassa rakennus on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky). Määräysten mukaan arvorakennusten suojelun toteutustapa ratkaistaan alueen asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennusten ja niiden osien purkaminen edellyttää lupaa (MRL 127.1§). Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.

Arvot

Pyhtään kirjasto edustaa modernia ja arkkitehtonisesti korkeatasoista suunnittelua ja rakentamista sekä Pyhtään kunnan elinvoimaisuutta. Rakennus sijaitsee taajamakuivassa merkittävällä ja näkyvällä paikalla Huutjärven rantamaisemassa. Taidokkaasti suunnitellut rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värimaailma soveltuvat rakennuksen hyvin sen ympäristöön. Yhdessä koulun kanssa se muodostaa edustavan kokonaisuuden.

*rakennustaiteellinen merkitys
taajamakuivallinen merkitys
edustavuus
alkuperäisyys*

Kohde suositellaan huomioon otettavaksi kaavoituksessa.

Pyhtään kirjasto edustaa modernia arkkitehtuuria.

5.22 Mockebo (Kalarannantie 40)

Mockebon huvila on mainittu Pyhtään keskustaajaman rakennuskulttuurin selvityksessä (MA-Arkitehdit 17.4.2011). Mockebon huvila on voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu paikallisesti arvokkaaksi rakennuskulttuurikohteeksi (rky).

Kyseinen huvila on vuonna 2011 laaditun inventoinnin jälkeen purettu. Nykyisin rakennuspaikalla sijaitsee vuonna 2021 valmistunut modernia omakotirakentamista edustava tumma omakotitalo sekä kaksi ulkorakennusta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen antamassa lausunnossa 30.8.2012 purkamishankkeesta todetaan kiinteistöllä sijainneen lomarakennus sekä kolme siihen liittyvää talousrakennusta. Kymenlaakson museon rakennustutkija on todennut, että rakennuksissa on piirteitä 1940,- 50 ja -60-luvun rakentamistyyleistä. Muodon perusteella päärakennus voi olla rakennettu jo 1930-luvulla. Rakennusten sijoittelu, rakennusten koko, rakennustapa ja kasvillisuuden käsittely edustavat menneiden aikojen tyyli-ihanteita ja rakennuskulttuuria, mutta eivät sisällä kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä suojeluarvoja.

Arvot

Nykyinen asuinrakennus edustaa 2020-luvun modernia ja laadukasta omakotirakentamista.

*rakennustaiteellinen merkitys
edustavuus
alkuperäisyys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Kiinteistöllä sijaitisi ennen nykyistä rakennusta 1920–1930-luvun huvila-arkkitehtuuria edustava rakennus. (Kuva Kymenlaakson museo 27.8.2012)

Mockebon huvilan paikalla sijaitsee nykyisin uusi omakotitalo.

5.23 Salmenranta (Lökörentie 49)

Vanhojen ilmakuvien perusteella nykyisen rakennuksen paikalla sijaitsi vuonna 1941 kookas suorakaiteen muotoinen asuinrakennus. Vanhojen maastokarttojen perusteella laajaan pihapiiriin kuului lukuisia ulkorakennuksia.

Salmenrannan päärakennus on kookas ja vuonna 2006 valmistunut punatiilitalo. Rakennus poikkeaa alueen muusta rakennuskannasta sen massiivisella olemuksellaan. Avaraa pihaa koristaa etupihalla jättimäinen tuulimylly ja rannan puolella mittava laiturialue.

Arvot

Salmenranta edustaa alueella harvinaista rakentamistapaa. Taajamakuvassa se sijaitsee satamaan vievän tien varrella ja toimii osaltaan massiivisuutensa ansiosta hyvänä maamerkinä satamaan saavuttaessa.

*harvinaisuus
alkuperäisyys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Salmenranta edustaa alueella harvinaista rakentamistapaa.

5.24 Lökörentie 33–35

Lökörentien 33 on moderni suorakaiteen muotoinen asuinrakennus. Rakennustietojen mukaan se ei vielä ole valmistunut. Lökörentie 35 on kolmiosainen huvilarakennus, joka on valmistunut vuonna 2020. Rakennukset edustavat korkeatasoista modernia arkkitehtuuria.

Arvot

Lökörentie 33–35 edustaa korkeatasoista modernia arkkitehtuuria.

*rakennustaiteellinen merkitys
edustavuus
alkuperäisyys*

Ei tarvetta huomioida kaavoituksessa.

Lökörentie edustaa korkeatasoista modernia arkkitehtuuria.

5.25 Siltakylän seurakuntatalo

Siltakylän seurakuntatalo valmistui vuonna 2020. Rakennuksen on suunnitellut Arkkitehdit Laitila ja rakentanut pyhtääläinen Insinööri Oyj.⁵ Rakennuksen paikalta purettiin 1980-luvulla valmistunut entinen seurakuntatalo.⁶

Siltakylän seurakuntatalo on kookas tummanpuhuva rakennus Huutjärventien varrella. Veistoksellisessa rakennuksessa on jyrkkä lapekatto sekä Huutjärven suuntaan avautuvat suuret ikkunat.

Arvot

Siltakylän seurakuntatalo edustaa modernia ja arkkitehtonisesti korkeatasoista suunnittelua ja rakentamista sekä Pyhtään kunnan elinvoimaisuutta. Rakennus sijaitsee taajamakuivassa merkittävällä ja näkyvällä paikalla. Taidokkaasti suunnitellut rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värimaailma soveltuvat rakennuksen hyvin sen ympäristöönsä.

*rakennustaiteellinen merkitys
taajamakuivallinen merkitys
edustavuus
alkuperäisyys*

Kohde suositellaan huomioon otettavaksi kaavoituksessa

Nykyisen seurakuntatalon paikalta purettiin 1980-luvulla valmistunut seurakuntatalo. (Kuva Kotka-Kymin seurakunnan ja Pyhtään seurakunnan tiedotuslehdessä 2/2019)

Veistoksellinen Siltakylän seurakuntatalo sulautuu hyvin maisemaan.

⁵ Pyhtään seurakunnan verkkosivut

⁶ Kotka-Kymin seurakunnan ja Pyhtään seurakunnan tiedotuslehti 2/2019

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

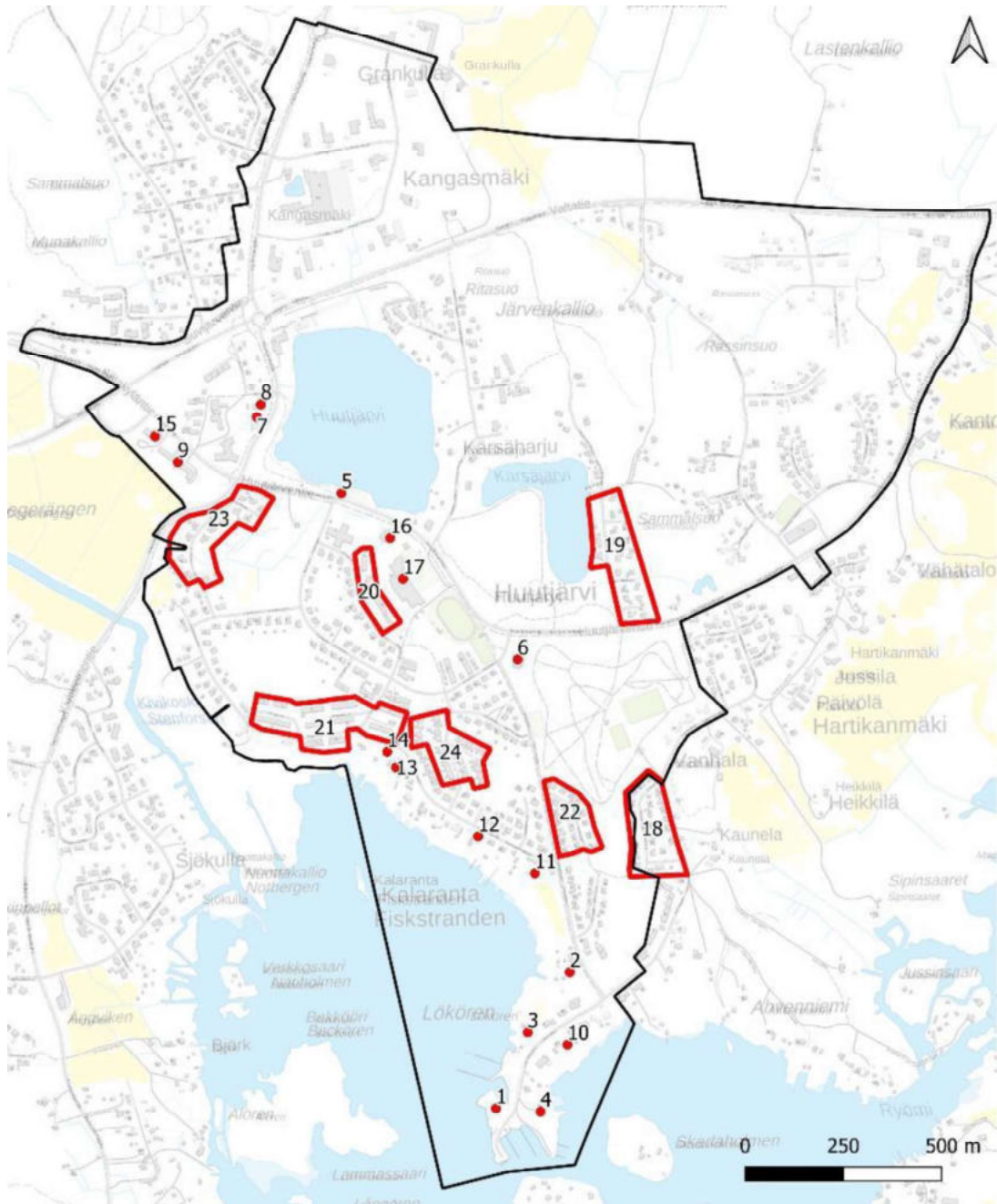
Eri aikoina rakennetut rakennukset luovat taajama-alueelle arvokasta kerroksellista ympäristöä ja tuovat esiin eri aikojen tyylipiirteitä ja rakentamistapoja. Pyhtään keskustaajaman rakennuskannasta löytyy edustavia esimerkkejä niin alueen ensimmäisistä asuinrakennuksista 1800-luvun lopulta kuin myös kunnan elinvoimaisuutta kuvaavia moderneja rakennuksia 2000-luvulta.

Taajama-alueen asuinrakentamisen vanhimmat kerrokset sijoittuvat Lökörentien ja Kalarannantien varrelle Kalarannan rantamaisemaan. Alueelle sijoittuu useita edustavia ja hyvin säilyneitä ennen sotia rakentuneita asuin- ja huvilarakennuksia. Näiden rakennusten pienimittakaavaisuus, yhtenäinen väri- ja materiaalimaailma sekä sijainti rantapuuston lomassa ovat muutoksille herkkiä piirteitä, joita alueen taajamakuvasa tulisi pyrkiä säilyttämään.

Rakentamisen osalta taajama-alueen suurin kasvupyrähdys tapahtui 1960–1970-lukujen aikana, jolloin Pyhtään keskustaajama sai sen nykyisen ilmeensä. Nykyinen rakennuskanta koostuu pääsoin matalista yksikerroksisista punatiilipintaisista omakotitaloista. Vehreille pihuille sijoittuvat rakennukset ovat pääosin säilyttäneet alkuperäiset tunnuspiirteensä ja yhtenäisimmät 1960–1970-lukujen omakotitaloalueet sijoittuvat Nuottatien ja Karhuntien varsille. Käkikellotalorakentamista edustavat Rysätien ja Mäntyranntien alueet. Rivitalorakentamisen parhaimmistoa edustavat taajama-alueen ensimmäiset rivitalot Ahmatien ja Kalarannantien varsilla.

Uusinta julkista rakentamista ja kunnan elinvoimaisuutta edustavat Huutjärven koulu, kirjasto sekä Siltakylän seurakuntatalo. Taidokkaasti suunniteltujen rakennuksen massoittelu, materiaalit ja värimaailma sovittavat rakennukset hyvin niiden ympäristöönsä.

Seuraavat alueet ja yksittäiset kohteet on arvioitu rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja/tai taajamakuvallisesti merkittäviksi. Valitut kohteet ilmentävät hyvin alkuperäisenä jatkunutta käyttötarkoitusta ja rakentamisajankohdan tunnistettavia ratkaisuja. Alueet ja kohteet suositellaan otettavaksi huomioon kaavoituksessa.

1. Lökören patterit	18. Rysätien pientalot
2. Mäkrinta (Lökörentie 42)	19. Mäntyranantien pientalot
3. Santamäki (Lökörentie 50)	20. Ahmatien rivitalot
4. Lököre (Lökörentie 50)	21. Kalarannantien-Mäyräntien rivitalot
5. Huutjärven uimaranta	22. Nuottatien omakotitalot
6. Liikerakennus (Hirventie 38)	23. Karhuntien omakotitalot
7. Siltakylän seurakuntatalo	24. Oravakujan rivitalot
8. Liikerakennus (Ilvestie 1)	
9. Kunnalliskoti	
10. Buuran huvila	
11. Kangasranta (Kalarannantie 52–54)	
12. Rantakangas (Kalarannantie 44)	
13. Kuusiranta (Kalarannantie 28)	
14. Metsäranta (Kalarannantie 26)	
15. Kunnalliskodin navetta	
16. Kirjasto	
17. Huutjärven koulu	

7. LÄHTEET

Arkistolähteet

- Rakennus- ja huoneistorekisteri RHR.

Painetut lähteet

- Kymenlaakson rakennuskulttuuri. Kymenlaakson seutukaavaliiton julkaisu A:26. 1992.
- Kymenlaakson kulttuurimaisemakartoitus. Kaakkois-Suomen ympäristökeskus. 2008.

Painamattomat lähteet

- MA-Arkkitehdit. Pyhtään keskustaajaman rakennuskulttuurin selvitys. 17.4.2011.
- MA-Arkkitehdit. Siltakylän osayleiskaavan maisemaselvitys. 2008.
- Pyhtäänlehti. Artikkelit ”Katto köyhälle, koti kulkijalle”. 1.9.2013.

Sähköiset tietopalvelut

- Etelä-Kymenlaakson karttapalvelu. <https://karttapalvelu.kotka.fi/>
- Museoviraston Kulttuuriympäristön palveluikkuna. <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>
- Maanmittauslaitoksen vanhat painetut kartat (1967, 1980 ja 1988). <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>
- Paikkatietoikkunan historialliset ilmakuvat (1941, 1955, 1956, 1994). <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>
- Museovirasto. Kulttuuriympäristön palveluikkuna. https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000002105

Muut sähköiset lähteet

- The Navetta verkkosivut. <https://thenavetta.fi/>
- Pyhtään seurakunnan verkkosivut. <https://www.pyhtaanseurakunta.fi/kirkot-ja-tilat/seurakuntatalot/siltakylan-seurakuntatalo>

